

УДК 336.24

Галич М. Л.,
студент 2 курсу магістратури
Діденко І. В.,
к.е.н., асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Сумський державний університет, м. Суми

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ФАКТОРІВ БАНКРУТСТВА БАНКІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ КРАЇНИ

Фінансова криза, що виникла в країні, показала слабкі сторони банківської системи України. Нестабільність, яка була наслідком кризи, призвела до ще більшої недовіри з боку населення до банків, яка в свою чергу - до відтоку депозитів з банківської системи. Різке погіршення соціально-політичних, фінансово-економічних умов розвитку створюють прямі загрози щодо функціонування банківської системи країни.

Проаналізувавши дослідження науковців, нами було визначено, що банкрутство банку – це нездатність здійснювати банком фінансування поточної діяльності та відповідати за власними борговими зобов'язаннями перед кредиторами через нестачу активів в ліквідній формі.

Дослідження факторів, що визначають і характеризують стійке функціонування банків та банківської системи в цілому є важливим завданням, що має велику практичну значимість.

Тому станом на 01.01.201 р. платоспроможними були 82 банків. Однією з вагомих причин визнання банків неплатоспроможними, був недостатній рівень їх капіталізації та неспроможність акціонерів забезпечити належний рівень фінансової підтримки [1]. Серед багатьох

факторів, які вплинули на банкрутство банків за досліджуваний період, найбільший вплив мали махінації та зловживання серед власників та менеджерів. Найбільш болючою проблемою у банківському секторі залишається виведення грошей через банківську систему за кордон. Відтак фактори, що впливають на банкрутство банків можна представити на Рисунку 1.

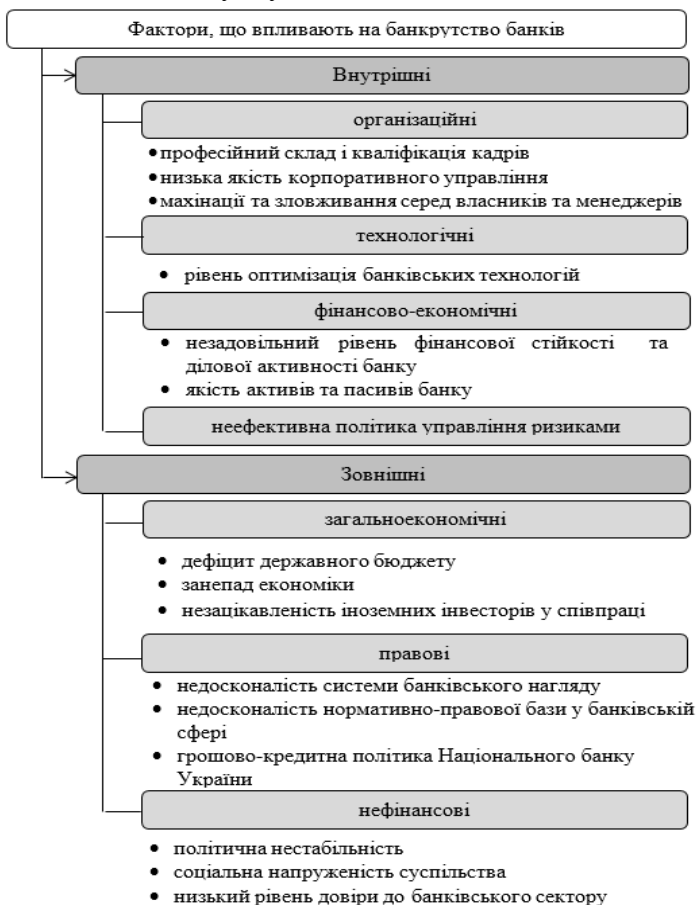

Рисунок 1 – Фактори, що впливають на банкрутство банків (складено автором на основі [2])

Згідно представленої схеми банкрутство банків найчастіше визначається зовнішніми і внутрішніми факторами. При цьому стає очевидним, що зовнішні чинники не залежать від роботи банку, а внутрішні, в свою чергу, є відображенням ефективності роботи самого банку.

Перша складова внутрішніх факторів - це організаційні чинники. Вони істотно впливають на стабільність діяльності кредитних організацій. До них відносяться: стратегія банку, ступінь управління (менеджменту), професійний склад і кваліфікація кадрів, взаємини з засновниками, якість корпоративного управління тощо. Найбільш болючою проблемою у банківському секторі залишається виведення грошей через банківську систему за кордон. Перш за все, мова йде про виведення саме банківських активів та часток співзасновників банку у випадку виявлення проблем в його діяльності.

Більшість стратегічних і тактичних помилок банків обумовлені недостатньо кваліфікованим банківським менеджментом. Політика банку повинна відповідати сучасним стандартам ведення економічної діяльності і бути спрямована на запобігання основних причин виникнення банкрутств: втрати частини активів, що виникають внаслідок прострочених позичок або зниження ринкової вартості цінних паперів; втрата ліквідності; збитки від основної фінансової діяльності; зростання витрат тощо.

Другою складовою внутрішніх факторів, що впливають на стійкість банку, відносяться технологічні чинники. Вони включають в себе політику банку, спрямовану на впровадження та оптимізацію банківських технологій. Пластикові карти, поширення банкоматів, термінали в торгових точках, системи «Клієнт-Банк», аутсорсинг, інтернет, можливість використання інтернет-банкінгу і безготівкових розрахунків за допомогою

смартфонів дозволили зробити значний крок у модернізації банківських операцій.

Розглянувши організаційні та технологічні чинники, можна зробити висновок про їх важливість при проведенні банками своєї внутрішньої політики та вирішенні проблеми забезпечення фінансової стійкості. Однак, вирішальна роль, належить фінансово-економічним чинникам. Вони відносяться до третьої складової групи внутрішніх факторів, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку. До найбільш значущих фінансово-економічних чинників стійкості банку можна віднести: рівень фінансової стійкості, ділової активності банку, якість активів та пасивів банку тощо.

Слідом за внутрішніми факторами проаналізуємо другу групу факторів, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку - це зовнішні фактори. Відзначимо, що вони є більш значущими для розгляду. Вже згадана група чинників так само може бути класифікована по ряду ознак на кілька основних складових. В першу чергу, це загальноекономічні фактори, до яких відносять: рівнем економічної стабільності в державі, інвестиційна привабливість країни, стан державного бюджету тощо. По-друге, правові чинники, тобто форми і методи правового регулювання банківської діяльності державними органами, а також грошово-кредитна політика Національного банку України. Третя складова зовнішніх факторів - це не фінансові чинники. Вони визначаються політичним та соціальним кліматом в країні, рівнем довіри до банківського сектору та ін.

Отже, на сучасному етапі однією з головних проблем фінансової стійкості як окремих комерційних банків, так і всієї банківської системи України є нестабільність економіки країни в цілому. В результаті, були виявлені фактори внутрішнього і зовнішнього середовища, які здатні

здійснювати як позитивний, так і негативний вплив. Реакція банку на негативний вплив факторів наочно показує, наскільки він готовий пристосовуватися до будь-яких змін зовнішнього і внутрішнього середовища, щоб продовжувати стабільно функціонувати в банківській сфері.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/>
2. Шорохова И. В. Банкротство кредитных организаций: сущность, причины, факторы // Молодой ученый. — 2016. — №1. — С. 532-536

УДК 336.7

Черкашина Катерина Федорівна,

к.е.н., доцент,

Глінкіна Ірина Іванівна,

Університет державної фіскальної служби України,

м. Ірпінь

АНАЛІЗ СТАНУ ГРОШОВОЇ МАСИ В УКРАЇНІ

Грошово-кредитна політика займає важливу роль у досягненні сталого економічного розвитку. Формування та реалізація дієвої грошово-кредитної політики повинна забезпечуватися стабільністю грошового обігу. Тому важливим є аналіз грошової маси, адже зміни які відбуваються в її обсязі, складі та структурі впливають на безліч показників. До них відносять: швидкість обігу грошей, платоспроможний попит, розвиток ринкової кон'юнктури тощо.